

Sygn. akt I C 2412/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Eliza Skotnicka

Protokolant staż. Ewelina Szczepuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 marca 2017 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa A. M. (1)

przeciwko V. L. Towarzystwo (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej V. L. Towarzystwo (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda A. M. (1) kwotę 12 193,26 zł (dwanaście tysięcy sto dziewięćdziesiąt trzy 26/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 7 października 2016 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5 427 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód A. M. (2) wniósł o zasądzenie od strony pozwanej kwoty 12193,26 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 7 października 2016r. oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że działając jako konsument zawarł ze (...) S.A w W. w dniu 8 stycznia 2013 r. umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ze składką regularną (...) potwierdzonej polisą nr (...). Umowa została zawarta na czas określony 15 lat, składka ubezpieczeniowa została określona na kwotę 12 000,00 zł rocznie. Zgodnie z umową powód był zobowiązany m.in. do opłacania okresowych składek, zaś Towarzystwo (...) do udzielania Ubezpieczonemu ochrony ubezpieczeniowej na wypadek śmierci lub z tytułu dożycia, a także alokacji uiszczonych przez powoda składek. W dniu 21 stycznia 2014r. umowa ubezpieczeniowa została rozwiązana, wskutek złożenia przez powoda wniosku o całkowitą wypłatę Świadczenia Wykupu. Wartość rachunku została ustalona przez Towarzystwo (...) na kwotę 12 442,10 zł, zaś wartość wpłaconych przez powoda składek wyniosła 12 000,00 zł. Świadczenie wykupu brutto zostało określone przez Towarzystwo (...) na 248,84 zł. Taka też kwota została powodowi wypłacona. Świadczenie wykupu zostało określone w wysokości 2% wartości umowy, zaś 98% wartości umowy tj. kwota 12193,26 zł została potrącona przez Towarzystwo (...).

Strona pozwana mimo wezwania z dnia 7 września 2016r. do zapłaty kwoty 12 193,26 zł w terminie 7 dni nie zwróciła potrąconej kwoty. Pozwana odpowiedziała na wezwanie pismem z dnia 29 września 2016r. Stąd zdaniem powoda termin spełnienia świadczenia upłynął w dniu 6 października 2016r., zaś od dnia następnego tj. od dnia 7 października 2016r. strona pozwana popadła w opóźnienie, co uzasadnia żądanie odsetek ustawowych za opóźnienie od tego dnia.

Powód zarzucił, że uregulowania Ogólnych Warunków Umowy oraz Załącznika nr 1 do umowy w części ustalającej wysokość Świadczenia Wykupu na narzucony % wartości części bazowej stanowią niedozwolone klauzule umowne w rozumieniu art. 385¹ k.c.

Strona pozwana V. L. Towarzystwo (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa na koszt powoda. Pozwana wyjaśniła, że w dniu 21 października 2016r. zmianie uległa firma pod którą prowadzi działalność ze (...) S.A w W. na V. L. Towarzystwo (...) S.A. V. (...) w W. Pozwana zarzuciła, że w związku z rozwiązaniem umowy dokonała na rzecz powoda wypłaty Świadczenia Wykupu tj. zgodnie z definicją sformułowaną w § 2 ust. 1 pkt 25 OWU kwoty świadczenia z Umowy wypłacanej przez Ubezpieczyciela w przypadkach określonych w OWU, z przyczyn innych niż dożycie przez ubezpieczonego Daty Dożycia, śmierć ubezpieczonego lub odstąpienie przez Ubezpieczającego od umowy. Podstawą wyliczenia Wysokości Świadczenia Wykupu była procentowo określona Wartość Części Bazowej Rachunku. Dla wyliczenia Wysokości Świadczenia Wykupu miał zastosowanie § 23 ust. 6 pkt 1 lit. a OWU, zgodnie z którym wysokość w/w procentu ustalana jest na podstawie Okresu Ubezpieczenia dla danej Umowy, aktualnego na dzień jej zawarcia oraz liczby lat polisy, za które w pełni zostały zapłacone wszystkie składki regularne, powiększoną o 1, jednak nie wyższą niż rok polisy, w którym dokonywana jest całkowita wypłata Świadczenia wykupu. Okres ubezpieczenia wskazany w umowie z powodem wynosił 15 lat. Do rozwiązania umowy doszło w pierwszym roku jej obowiązywania, w związku z tym dla wyliczenia Wysokości Świadczenia Wykupu, zgodnie z Tabelą zamieszczoną w ust. 15 załącznika nr 1 do OWU, procent o którym mowa wyżej wynosił 2%. Na dzień rozwiązania umowy z powodem wartość Części Bazowej rachunku wynosiła 12442,10 zł, stąd powodowi wypłacono Świadczenie Wykupu w wysokości 248,84 zł. Zdaniem strony pozwanej stanowisko powoda, że postanowienia umowy ubezpieczenia, na podstawie których pozwana zatrzymała część Wartości Części Bazowej Rachunku są postanowieniami niedozwolonymi jest niezasadne, a pozew powinien zostać oddalony w całości.

Bezspornym między stronami było, że powód A. M. (2) zawarł ze stroną pozwaną działającą ówczesznie pod nazwą (...) S.A z siedzibą w W. w dniu 8 stycznia 2013 r. umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ze składką regularną (...) ((...)), potwierdzoną polisą nr (...). Umowa została zawarta na czas określony 15 lat, składka ubezpieczeniowa została określona na kwotę 12 000,00 zł rocznie. Bezspornym było także, że powód w dniu 21 stycznia 2014r. złożył wniosek o całkowitą wypłatę Świadczenia Wykupu, w związku z czym umowa ubezpieczeniowa została rozwiązana. Pozwana ustaliła wartość rachunku na kwotę 12 442,10 zł, zaś wartość wpłaconych przez powoda składek wyniosła 12 000,00 zł. Świadczenie wykupu brutto zostało określone przez Towarzystwo (...) na kwotę 248,84 zł i kwota ta została powodowi wypłacona. Świadczenie wykupu zostało określone w wysokości 2% wartości umowy, zaś 98% wartości umowy tj. kwota 12 193,26 zł została zatrzymana przez Towarzystwo (...).

Bezspornym było, że podstawą wyliczenia Wysokości Świadczenia Wykupu była procentowo określona Wartość Części Bazowej Rachunku. Zgodnie z umową dla wyliczenia Wysokości Świadczenia Wykupu miał zastosowanie § 23 ust. 6 pkt 1 lit. a OWU oraz tabela zawarta w ust. 15 załącznika nr 1, zgodnie z którym wysokość w/w procentu ustalana jest na podstawie Okresu Ubezpieczenia dla danej Umowy, aktualnego na dzień jej zawarcia oraz liczby lat polisy, za które w pełni zostały zapłacone wszystkie składki regularne, powiększoną o 1, jednak nie wyższą niż rok polisy, w którym dokonywana jest całkowita wypłata Świadczenia wykupu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Okoliczności faktyczne były pomiędzy stronami bezsporne. Spór w istocie sprowadzał się do oceny wzorca postanowień umownych zawartych w ogólnych warunkach umowy oraz jej załączniku nr 1 ust. 15 stanowiących podstawę wyliczenia Wysokości Świadczenia Wykupu powoda jako 2% Wartości Części Bazowej Rachunku.

Nie ulega wątpliwości, że powód jest konsumentem w rozumieniu art. 22¹ k.c. Podkreślić trzeba, że ustawą z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. z 2000 r. Nr 22, poz. 271) zmienione zostało brzmienie przepisów art. 385¹ i 385² k.c. oraz dodano art. 385³ k.c. Przepisy te wprowadziły reżim ochronny w przypadku zawierania umów z

konsumentami, implementując do prawa wewnętrznego przepisy Dyrektywy Rady (...) z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich.

Zgodnie z treścią art 385¹ §1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Według § 3 cyt. przepisu nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Klauzula generalna z art. 385¹ §1 kc zawiera dwa kryteria oceny postanowienia umowy jako niedozwolonego, tj. dobre obyczaje i interesy konsumenta. Dobre obyczaje są w zasadzie równoważnikiem "zasad współżycia społecznego", natomiast "interesy" konsumenta należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny, mogą tu bowiem znaleźć uzasadnienie takie okoliczności, jak zdrowie konsumenta, czy też jego czas zbędnie tracony, dezorganizacja toku życia, zawodu (patrz: Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga Trzecia. Zobowiązania. Tom I, pod redakcją Gerarda Bieńka, W – wa 2002, s.137. Zgodnie z zawartym w tym przepisie szczególnym kwalifikatorem naruszeń, muszą to być naruszenia "rażące".

Nadto ustawodawca w art. 385³ kc wprowadził przepis, który ma charakter reguły interpretacyjnej, ukierunkowując ocenę konkretnego postanowienia w umowie konsumenckiej, kiedy zachodzą w tym przedmiocie wątpliwości. Zawarte w tym przepisie wyliczenie postanowień, choć obszerne, ma charakter jedynie przykładowy, a cechą wspólną wymienionych tam klauzul jest, że jako takie nie są one zabronione w obrocie powszechnym ani konsumenckim, a jedynie mogą zostać uznane za niedozwolone wobec konsumentów. W myśl art. 385³ kc pkt 17 w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego. Klauzula generalna zawarta w art. 385¹ §1 k.c. znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich bez względu na to, czy przy ich zawieraniu posłużono się wzorcem umowy, czy też nie. Zauważyć przy tym należy, że w treści umowy konsumenckiej zawartej z użyciem wzorca mogą poza postanowieniami z tego wzorca znaleźć się również postanowienia uzgodnione indywidualnie z konsumentem; a także, wobec wąsko ujętego pojęcia "postanowień uzgodnionych indywidualnie", postanowienia na których treść konsument nie miał żadnego wpływu. Nie ulega wątpliwości, że obowiązująca i powszechnie aprobowana w prawie obligacyjnym zasada swobody umów, realizowana może być jedynie pod kontrolą prawa. Sąd może bowiem dokonywać oceny, czy dane postanowienia zawartej umowy są zgodne z obowiązującym prawem. Istnieją przeto przewidziane prawem instrumenty umożliwiające kontrolę umowy, które mogą być również wykorzystywane do kontroli sprawowanej z uwagi na specyficzny interes konsumenta. Ocena dokonywana w toczącym się między przedsiębiorcą a konsumentem sporze (in concreto), może dotyczyć sposobu korzystania z prawa podmiotowego (art. 5 k.c.), a więc w jaki sposób umowa jest realizowana wobec konsumenta, a także kontroli treści umowy w oparciu o przepisy art. 58 k.c. i 353¹ k.c.

O ile postanowienia uzgodnione indywidualnie podlegają ocenie w świetle art. 58 k.c., 353¹ k.c. i 5 k.c., a ponadto na podstawie art. 385¹§1 k.c., o tyle postanowienia z wzorca oraz postanowienia, na których treść konsument nie miał wpływu, a także umowy konsumenckie zawarte bez posłużenia się wzorcem podlegają ocenie w świetle cyt. wyżej klauzuli generalnej z art 385¹ §1 k.c.

Zgodnie bowiem z cyt. wyżej przepisem art. 385¹ §2 k.c. postanowienie niedozwolone nie wiąże konsumenta. W myśl tego przepisu sankcja przy kontroli dokonywanej w konkretnej sprawie polega na tym, że postanowienie umowne uznane za niedozwolone staje się bezskuteczne, natomiast umowa jest wiążąca w pozostałym zakresie. W przeciwieństwie do unormowania z art. 58 k.c., ani doniosłość zakwestionowanego postanowienia dla któregośkolwiek

z kontrahentów nie ma znaczenia dla ubezskutecznienia tego postanowienia, ani na miejsce takiego postanowienia nie wchodzi dyspozycja normy prawnej.

Na marginesie wskazać należy, że to właśnie opisane wyżej konsekwencje zastosowania art. 58 k.c., mogące niejednokrotnie prowadzić – wbrew woli konsumenta - do uznania nieważności całej umowy, stały się podstawą do odstąpienia zastosowania w cyt. klauzuli generalnej sankcji nieważności.

Sankcja z art. 385¹ §1 i 2 k.c. jest bardziej dotkliwa dla przedsiębiorcy zważywszy, że niejako **automatycznie “ex lege” usuwa z umowy to właśnie postanowienie**, które “obliczone” było na przysporzenie mu jakichś korzyści.

Konsekwencją abuzywności (szkodliwości) klauzuli jest jej bezskuteczność, która wynika z samego prawa, bez potrzeby kierowania przez uprawnionego stosownego żądania wobec organu stosującego prawo, a ewentualne orzeczenie sądu w tej kwestii ma charakter deklaracyjny. Wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie należy rozstrzygać za pomocą cyt. wyżej Dyrektywy, według której obowiązkiem Państw Członkowskich jest zapewnienie, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały nieuczciwych warunków. Państwa Członkowskie powinny zapewnić, aby nieuczciwe warunki nie były zamieszczane w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami oraz, jeżeli takie warunki zostają w nich zawarte, **aby nie były one wiążące dla konsumenta** oraz zagwarantować, żeby umowa obowiązywała strony zgodnie z zawartymi w niej postanowieniami, pod warunkiem, że po wyłączeniu z umowy nieuczciwych warunków może ona nadal obowiązywać. Z powołanych założeń celowościowych cyt. dyrektywy wynika jednoznacznie, iż rzeczą organów stosujących prawo - sądu jest zapewnienie konsumentowi - jako stronie słabszej, skutecznej ochrony przed wszelkimi działaniami przedsiębiorców zmierzającymi do wykorzystania swojej dominującej pozycji z pokrzywdzeniem konsumenta.

Nie ulega wątpliwości, że zarówno cyt. dyrektywa, jak i przepisy art. 385¹ k.c. - 385³ k.c., będące implementacją do prawa wewnętrznego tej dyrektywy, są “obliczone” na konsumenta nie znającego prawa, a także na jego nieuwagę, lekkomyślność, brak dociekliwości, który z reguły nie zdaje sobie sprawy z przyszłych rzeczywistych skutków postanowień, jakie są mu proponowane przez profesjonalistę i działa w zaufaniu, że ich przyjęcie nie będzie dla niego niekorzystne. Skoro więc konsument z założenia nie zna obowiązującego prawa, nie sposób wymagać, by miał on świadomość, że zawarte w umowie postanowienia są niedozwolone i w związku z tym, by podnosił skutecznie zarzuty.

W przedmiotowej sprawie niewątpliwie mamy do czynienia z roszczeniami wynikającymi z umowy ubezpieczenia na życie zawartej pomiędzy profesjonalnym przedsiębiorcą - ubezpieczycielem a konsumentem. Zgodnie z treścią łączącej strony umową ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym ze Składką Regularną (...), potwierdzoną polisą nr (...), ubezpieczyciel w przypadku rezygnacji przez ubezpieczonego w pierwszym roku trwania umowy zastrzegł sobie prawo zatrzymania 98% wartości środków zgromadzonych na koncie ubezpieczonego nazywanych Wartością Części Bazowej Rachunku. Zgodnie więc z umową strona pozwana zastrzegła sobie prawo naliczenia swoistej sankcji za rezygnację z kontynuowania umowy w wysokości 98% wartości środków co w przypadku powoda stanowiło kwotę 12 193,26 zł, bez powiązania jej z realnie poniesionymi wydatkami, w związku zawarciem tej konkretnej umowy. Podkreślić należy, że Sąd zobowiązał stronę pozwaną do przedstawienia wszelkich dokumentów, z których wynikałyby poniesione przez pozwaną koszty związane z polisą powoda. Pozwana bowiem w zestawieniu poniesionych kosztów (k. 88) wskazała, że składają się na nie: koszty prowizji 12 002, 34 zł, pozostałe koszty akwizycji 5062,24 zł, koszty administracyjne związane z wykonywaniem umowy 347,73 zł, pozostałe koszty techniczne 3,51 zł, łącznie poniesione koszty to 17 415,82 zł. W odpowiedzi na wezwanie Sądu do przedłożenia umowy agencyjnej, z której wynikał obowiązek zapłaty prowizji pośrednikowi, strona pozwana oświadczyła, że nie wyraża zgody na jej przedłożenie z uwagi na związanie tajemnicą handlową. Podkreślić należy, że to stronę pozwaną obciążał obowiązek udowodnienia poniesionych kosztów realizacji umowy zawartej z powodem. Stąd wnioskowany przez pozwaną dowód z opinii biegłego aktuarusza na okoliczność ustalenia globalnie ponoszonych kosztów działalności ubezpieczyciela i kalkulowania ryzyka pozwanej, jako niemający znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy podlegał zgodnie z art. 227 k.p.c. oddaleniu. Zauważyć należy, że strona pozwana przewidziała dla ubezpieczonego swoistą sankcję za rezygnację z dalszego kontynuowania umowy bez powiązania jej z realnie poniesionymi wydatkami, w przypadku zawarcia ubezpieczenia na rzecz konkretnej osoby, przy czym owo zastrzeżenie ma charakter uniwersalny

tn. jest całkowicie niezależne od wartości posiadanych przez ubezpieczonego jednostek uczestnictwa. Wysokość Świadczenia Wykupu nie ma więc charakteru świadczenia odszkodowawczego, stąd w drodze analogii można uznać, że zakwestionowane postanowienie wzorca podpada pod dyspozycję art. 385³ pkt 17k.c. Uznać więc należało, co słusznie zarzuca powód, że zakwestionowane postanowienie narusza dobre obyczaje, gdyż sankcjonuje przejęcie przez ubezpieczyciela w pierwszych latach trwania umowy niemal całości zgromadzonych środków, niezależnie od tego, czy zakwalifikuje się ją jako swojego rodzaju "odstępne" czy też po prostu sankcję finansową – w całkowitym oderwaniu od skali poniesionych przez ten podmiot wydatków. Nie bez znaczenia jest okoliczność, że prawo zatrzymania 98% wartości Części Bazowej Rachunku przewidziane zostało nie tylko w sytuacji niedopełnienia przez ubezpieczającego obowiązków umownych, ale także w razie wypowiedzenia przez niego umowy, czyli skorzystania z przysługującego mu uprawnienia do rozwiązania umowy. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie I CK 586/04 stwierdził, że nie ulega wątpliwości, iż niedozwolone są postanowienia umowne uszczuplające ustawowe uprawnienia konsumenta; nałożenie we wzorcu umowy na konsumenta obowiązku zapłaty kwoty pieniężnej i to w znacznej wysokości, w razie skorzystania przez niego z prawa przyznanego mu w ustawie, jest sprzeczne zarówno z ustawą, jak i dobrymi obyczajami, gdyż zmierza do ograniczenia ustawowego prawa konsumenta, czyniąc ekonomicznie nieopłacalnym korzystanie z tego prawa.

Wzorzec umowy przewidujący, jak w niniejszej sprawie, że w razie rezygnacji przez ubezpieczonego z kontynuowania umowy ubezpieczenia traci on prawie wszystkie środki uzyskane wskutek wykupu jednostek uczestnictwa, bezsprzecznie "narusza dobre obyczaje, gdyż sankcjonuje przejęcie przez ubezpieczyciela całości wykupionych środków w całkowitym oderwaniu od skali poniesionych przez ten podmiot wydatków. Zapis taki rażąco narusza interes konsumenta, gdyż prowadzi do uzyskiwania przez ubezpieczyciela pewnych korzyści kosztem ubezpieczonego, zwłaszcza wówczas, gdy ten ostatni zgromadzi na swoim rachunku osobistym aktywa o znacznej wartości" (tak: Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 14 maja 2010 r., sygn. akt VI ACa 1175/09, a także w wyroku z dnia 26 czerwca 2012 r. VI ACa 87/12).

Podkreślić przy tym należy, że Sąd nie kwestionował prawa strony pozwanej do potrącenia ze zgromadzonych na koncie powoda środków faktycznie poniesionych kosztów związanych z realizacją tej konkretnej umowy ubezpieczenia. Pozwana jednak nie udowodniła, jaka była wartość tychże kosztów. W ocenie Sądu nie wystarcza tu ogólnikowe powołanie się na rzekomo powszechnie znany fakt, że koszt wykupu ulokowanych środków jest w pierwszych latach trwania umowy ubezpieczenia wyższy niż w następnych z uwagi na wyższe opłaty manipulacyjne. Nie stanowi też dostatecznego usprawiedliwienia dla stosowania tak rygorystycznego automatyzmu okoliczność, że umowy ubezpieczenia na życie mają ze swej natury długoterminowy charakter. Wysokość Świadczenia wykupu powinna być uzależniona jedynie od kosztów jakie pozwana ponosi w związku z wygaśnięciem umowy ubezpieczenia i wykupem Jednostek Uczestnictwa. Tymczasem, jak wskazuje pełnomocnik pozwanej, przy określeniu wysokości tej opłaty strona pozwana zamierza brać pod uwagę ogólne koszty jej działalności. Zatem uzasadnione jest stanowisko, że zatrzymanie przez pozwaną 98% wartości Świadczenia Wykupu jest niezwykle wygórowane i niezależne od poniesionych przez pozwaną kosztów, nadmiernie obciążające konsumenta, a tym samym rażąco naruszające jego interesy.

Na marginesie zauważyć należy, że stosowane przez pozwaną wzorce umowne (w tym ten kwestionowany przez powoda w niniejszym postępowaniu) były poddane ocenie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie (...) i zgodnie z decyzją Nr (...) z dnia 15 marca 2016r. uznano, że pobieranie opłat w związku z rozwiązaniem przez konsumentów umów ubezpieczenia może stanowić czyn nieuczciwej konkurencji i w związku z tym nałożono na (...) S.A. w W. obowiązek wykonania określonych w tej decyzji obowiązków, w szczególności zwiększenia części Świadczenia Wykupu w pierwszym i kolejnych latach obowiązywania polisy (por. powołana decyzja k. 107 – 116 akt). W uzasadnieniu tej decyzji wskazano, że ubezpieczyciel powinien liczyć się z możliwością rozwiązania umowy przez konsumenta i traktować taką sytuację jako normalne zachowanie, będące realizacją uprawnienia wynikającego z przepisów prawa, którego ryzyko i prawdopodobieństwo wystąpienia winna uwzględniać w prowadzonej działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 830 § 1 k.c. przy ubezpieczeniu osobowym ubezpieczający może wypowiedzieć umowę w każdym czasie z zachowaniem terminu określonego w umowie lub

ogólnych warunkach ubezpieczenia, a w razie jego braku – ze skutkiem natychmiastowym. **W konsekwencji rozwiązania umowy konsument ma prawo do otrzymania wartości rachunku, a przedsiębiorca nie ma prawa z tego tytułu stosować żadnych potrąceń.** Tymczasem oferowana wartość świadczenia wykupu może powodować, że konsumenci z przyczyn ekonomicznych (obawa przed utratą znacznej części środków) nie będą korzystali ze swojego uprawnienia, zwłaszcza gdy wartość ta będzie bardzo niska, jak w przypadku powoda, w wysokości 2% wartości części bazowej rachunku.

W związku z powyższym należało stwierdzić, że kwestionowane postanowienia umowne zawarte w § 23 ust. 6 pkt 1 lit. a OWU oraz w tabeli zawartej w załączniku nr 1 ust. 15 rażąco naruszają interesy konsumentów, przewidując prawo pozwanej do zatrzymania 98% wartości świadczenia wykupu, nie znajdującego żadnego uzasadnienia w poniesionych przez pozwaną kosztach. Strona pozwana nie wykazała przy tym, żeby jakkolwiek część zatrzymanego powodowi świadczenia wykupu pozostawała w związku z kosztami i ryzykiem pozwanej, poniesionymi przy wykonywaniu spornej umowy. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 6 k.c. i 232 k.p.c. to pozwana powinna udowodnić okoliczności, z których wywodziła pozytywne dla siebie skutki prawne. Pozwana nie wykazała takich okoliczności i odmówiła przedstawienia dowodów poniesienia kosztów prowizji w związku z umową agencyjną pośrednika. Stąd zdaniem Sądu zestawienie kosztów przedstawione przez pozwaną, jako gołosłowne twierdzenie pozwanej, nie mogło stanowić dowodu faktycznie poniesionych kosztów. Dowodem takim nie mogła być także opinia biegłego aktuariusza, brak bowiem dokumentów księgowych związanych z poniesionymi przez pozwaną kosztami związanymi z realizacją tej konkretnej umowy, uniemożliwia ich faktyczne rozliczenie. Pozwana zaś, mimo określonego przez Sąd terminu obarczonego skutkiem prekluzji, nie zgłosiła wniosku o przeprowadzenie dowodu z dokumentów, które byłby podstawą do dokonania wyliczenia tychże kosztów. Brak tych dokumentów spowodował, że niemożliwa była ocena celowości przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych specjalistów. Sąd bowiem analizując zgłoszoną przez stronę potrzebę skorzystania z opinii biegłego musi dysponować niezbędnym do tego materiałem dowodowym. W przedmiotowej sprawie Sądowi przedłożono jedynie dokumenty związane z treścią łączącej strony umowy.

W ocenie Sądu zastrzeżenie we wzorcu umownym, którym posługiwała się pozwana obowiązku zapłaty rażąco wygórowanych kosztów związanych z rezygnacją z kontynuowania umowy, stanowiło posługiwanie się niedozwolonymi postanowieniami umownymi, które nie wiążą strony umowy, będącego konsumentem. W ocenie Sądu pomniejszenie i zatrzymanie przez pozwaną 98% wartości Świadczenia Wykupu, nie znajduje żadnego uzasadnienia w rzeczywistych kosztach realizacji umowy i stanowi rażące naruszenie praw powoda – konsumenta, stanowi także naruszenie przez pozwaną dobrych obyczajów. Z tego względu postanowienia umowne w części przewidującej wartość świadczenia wykupu w wysokości 2% wartości Części Bazowej Rachunku jako niedozwolone postanowienia umowne należało uznać za bezskuteczne i niewiążące powoda. Stąd też powództwo o zapłatę pozostałej, bezpodstawnie zatrzymanej przez pozwaną części Świadczenia Wykupu w kwocie 12 193,26 zł należało uwzględnić w całości.

O odsetka orzeczono zgodnie z art. 481 k.c. i art. 455 k.c., przyjmując że powód wezwał pozwaną do zapłaty pismem z dnia 7 września 2016r., w terminie 7 dni od wezwania, zaś pozwana odpowiedziała na to wezwanie pismem z dnia 29 września 2016r., roszczenie to stało się wymagalne najpóźniej w dniu 6 października 2016r. Stąd pozwana pozostawała w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia od dnia 7 października 2016r.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. Na koszty procesu w łącznej kwocie 5427,00 zł składały się opata sądowa od pozwu w kwocie 610 zł, wynagrodzenie pełnomocnika wysokości 4800,- zł oraz 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.